

Late prehistorie en Romeinse tijd

Scriptieonderwerpen

1. Prehistorische erven in Colmschate

Tussen 1984 en 1986 heeft de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB; tegenwoordig Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed: RCE) voorafgaand aan de bouw van sport- en recreatiecentrum De Scheg in Colmschate, oostelijk van Deventer, een gebied van meer dan 5 hectare vlakdekkend opgegraven. Dit archeologisch onderzoek is tot nu toe slechts in heel grote lijnen uitgewerkt. Er bestaan nog vele onderzoeksvragen, die uitsluitend kunnen worden beantwoord als delen van deze opgraving in detail worden uitgewerkt. In totaal zijn meer dan 25 huisplattegronden uit de prehistorie opgegraven. Wat betreft de datering, de inrichting en het karakter van de bijbehorende vondsten bestaat de grootste onduidelijkheid voor de periode tussen circa 500 voor Christus en 100 na Christus (midden ijzertijd tot en met vroeg Romeinse tijd). Om op dit punt meer duidelijkheid te krijgen, kan in een scriptie worden ingezoomd op één of een paar van deze erven. Behalve een analyse van het hoofdgebouw, bijgebouwen, nederzettingskuilen en andere bijbehorende sporen op basis van de beschikbare documentatie, dient ook het bijbehorende vondstmateriaal te worden bestudeerd.

Begeleiding: intern + extern

Materiaalpractica

1. Aardewerk uit de midden bronstijd

In de periode 1984-2001 zijn in de gemeente Deventer op verschillende plaatsen concentraties aardewerk uit de periode tussen circa 1600 en 1100 voor Christus opgegraven. Dit aardewerk bevond zich in kuilen of werd in geïsoleerde positie bij het aanleggen van opgravingsputten aangetroffen. Voorbeelden van vindplaatsen zijn de Nico Bolkesteinlaan (Rielerenk), de Grote Ratelaar, De Scheg (beide Colmschater Enk) en diverse locaties in het plangebied Epse-Noord. Veel van dit aardewerk is nog nooit (in detail) onderzocht en nog niet gepubliceerd. Om meer grip te krijgen op de overeenkomsten en verschillen in maakwijze, vormenspectrum, volume van dit aardewerk en de daarmee samenhangende lokale/regionale karakteristieken en datering, is het noodzakelijk om deze complexen (nader) te bestuderen en te publiceren. Daarnaast is het interessant om de patronen van afval (in dit geval aardewerk-)depositie in de midden-bronstijd beter te leren kennen. Op grond daarvan kan in de toekomst mogelijk een beter beeld worden verkregen van de grootte van erven en de omvang van het daaromheen liggende landschap dat voor bepaalde doelen werd gebruikt.

Begeleiding: extern

2. Waterputten uit de ijzertijd

In 1986 is door de ROB bij het tegenwoordige station van Colmschate, voorafgaand aan de bouw van sport- en recreatiecentrum De Scheg, een drietal waterputten opgegraven. Deze waterputten worden door de opgraver in de late ijzertijd gedateerd. Ten eerste omdat zij in de buurt liggen van één of meerdere erven uit deze periode en ten tweede omdat tot voor kort werd aangenomen dat het in Oost-Nederland pas aan het einde van de ijzertijd en in de Romeinse tijd gebruikelijk werd om waterputten te graven. Mede door het gegeven dat in 2006 door Archeologie Deventer op 200 m afstand twee waterputten uit de vroege ijzertijd werden ontdekt, bestaat veel onduidelijkheid over de datering van de drie prehistorische waterputten die door de ROB zijn opgegraven. Om beter

gefundeerde uitspraken over deze sporen te kunnen doen, moeten de vondstinhoud (hoofdzakelijk aardewerk) en de constructie van deze waterputten worden bestudeerd en uitgewerkt, uitmondend in een rapportage.

Begeleiding: Intern + extern

3. Terra nigra-achtig aardewerk uit de laat Romeinse tijd

In Colmschate en Bathmen zijn in de jaren 80 en 90 van de 20ste eeuw enkele vindplaatsen uit de laat Romeinse tijd opgegraven. Naast grote hoeveelheden handgevormd inheems aardewerk, zijn op deze plaatsen meerdere honderden scherven draaischijfaardewerk aangetroffen. Een opvallend groot deel hiervan is toe te schrijven aan zogenaamd terra nigra-achtig aardewerk. Vondsten uit latere opgravingen van Archeologie Deventer hebben de indruk versterkt, dat een gedeelte van dit draaischijfaardewerk wel eens niet in het Romeinse rijk, maar daarbuiten – mogelijk in Salland – kan zijn geproduceerd. Dit werpt nieuw licht op de contacten en overdracht van technologische kennis tussen de bewoners van het Romeinse rijk en de inheemse bevolking van het Vrije Germanië. Om deze veronderstelling beter te kunnen onderbouwen, is het nodig om alle scherven terra nigra-achtig aardewerk uit de gemeente Deventer (en omgeving) in detail te catalogiseren en te analyseren. Dit kan plaatsvinden in het kader van een materiaalscriptie.

Begeleiding: extern